

IZHAJA VSAK DAN

Izidati ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Poročnice šteje se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šteje po 5 nvd. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, 4. razrednice, zabavne, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta 2 K. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj po 40 stot. Oglase sprejema inšeratijski oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in uitojivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, — uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5.20, za pol leta Kron 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik koncesije lista „Edinost“ — Natassila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Za bližajočo se ljudsko štetje

dne 31. decembra 1910

ponovi podpisano „Politično društvo EDINOST“ TEČAJ za one društvene zaupnike in prijatelje, kateri bodo hoteli pomagati našemu slovenskemu ljudstvu v mestu in okolici z nasvetom ali dejansko pomočjo pri izpolnitvi navedenih. Vsi oni, ki so dobre volje pomagati pri delu, naj se udeležijo tega tečaja, ki bo danes, dne 17. novembra 1910 zvečer od 8. ure naprej v prostorih Ciril-Metodove šole pri sv. Jakobu v ulici Giuliani. Pozivljamo vse one, ki niso imeli prilike obiskati tečaja v „Tržaškem podpornem in bralnem društvu“, naj se gotovo udeležijo tega tečaja.

ODBOR

Političnega društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Iz delegacij.

Avstrijska delegacija.

DUNAJ 16. Na današnji plenarni seji je delegacija nadaljevala razpravo bosanskega kredita. Del. dr. Susteršič je rekel, da vzdržuje grajalni predlog proti baronu Burianu. Govornik je polemiziral proti del. dr. Lecherju, ki je branil Buriana, in izjavil, da mora v interesu vsesкупne monarhije čim prej priti do definitivnega, naravnega državnopravnega razmerja Bosne do monarhije. Bosanci morajo kakor svobodni državljani stopiti v tesno zvezo s svojimi narodnimi brati v monarhiji. Ako bi se to delo izvršilo pod vodstvom ministra barona Buriana, tedaj bi mu tudi mi ne odrekli priznanja, kar pa mu moramo sedaj odreči.

Potem so govorili del. Axman, dr. Masaryk in grof Latour, knez Schönburg in Baljak. Trije poslednji so izjavili, da bodo glasovali proti Susteršičevemu predlogu. Del. Ploj je imel zaključno besedo. Naglašal je, da ni več možno odlašati nove ureditve državnopravnega stališča Bosne. Pri tem treba jemati ozirom na interese skupne monarhije. Nujno je potrebno, da vladajo na jugu monarhije odločajo, ki bodo izvrševali svojo atrakcijsko silo tudi na druge balkanske narode. Poročevalec je konstatiral kakor mnenje delegacije, da ne more biti merodavna zgodovinska pravica, kakor jo uveljavlja Ogrska, marveč le berlinska pogodba in čin razširjenja suverenih pravic. Govornik meni, da bi bilo prej upoštevati zgodovinske pravice Hrvatske. Tudi je mnenja, da je treba utrditi in učvrstiti duševne odnose med Bosno in Zagrebom.

Temu je sledilo glasovanje in bosanski kredit je bil vsprejet. Resolucija delegata Lecherja glede bosanskih poštinih pristojbin in resolucije del. Rennerja in Seitzja glede socialno-politične zakonodaje v Bosni so bile vsprejete, nasprotno je bila odklonjena resolucija del. Susteršiča, naj se skupnemu finančnemu ministru v stvari bosanske agrarne banke izreče nezaupnica. Odklonjena je bila tudi resolucija del. Masaryka glede postopne odveze kmetov.

Delegacija je nato pričela razpravljati vojni ordinarij. Poročevalec Kozlovski je izrekel priznanje vojnemu ministru, ministru za deželno brambo in načelniku general-

nega štaba Conradu pl. Hötendorf. Zaključil je z željo, naj bi vojni minister ostal še dolgo na krmilu svojega resorta. Priporočal je, naj delegacija vsprejme vojni ordinarij. — Del. Šilinger je izjavil, da kar se tiče enotnosti armade, je govornik pač za nacionaliziranje armade, enotnost armade se mora pa brezpogojno ohraniti.

Govorili so še del. Tomašek, Klofač, German, Horský, Heilmeyer, nakar je bila debata zaključena. — Prihodnja seja jutri.

Ogrska delegacija.

DUNAJ 16. Ogrska delegacija je razpravljala danes bosanski kredit. Del. Bakonyi (Justhova stranka) je med drugimi govoril o železniških vprašanjih. Izrazil je svoje zadovoljstvo na tem, da se ob rešitvi železniškega vprašanja očuva gospodujoči upliv ogrskih državnih železnic.

Ministerski predsednik grof Khuen-Hedervary je izjavil, da je v vprašanju dalmatinske spojne železnice nastala jasnost. Vlada je opustila načrt unske železnice in se je zopet poprijela prvotne železnice, proge Ogulin—Knin. (Živahno pritrdjevanje). Nadejati se je, da se prične z gradnjo v kratkem. (Živahno pritrdjevanje).

Del. Batthyany (Justhova stranka) se je obrnil proti trialističnim tendencam, ki ne obstojajo le med jugoslovani in kršćanskimi socialci, ampak tudi pri močeh, kakor so Baernreither. Tudi vedenje lista „Bosn. Post“, ki ima stiko z vlado, je popolnoma trialistično. Ta stremeljenja je treba zatreti v kali. Govornik je izjavil, da bo glasoval proti proračunu.

Železnica iz Evrope v Indijo.

PETROGRAD 16. — „Novoje Vremja“ poroča v nekem članku, da se je v Rusiji osnoval odbor za uresničenje načrta železnice, ki bi preko Evrope vodila v Perzijo in Indijo. Na tem podjetju bodo sodelovali tudi inženjerji in finančniki iz Nemčije, Francije in Anglije.

Tolstoj bolan.

ASTAPOVO 16. Zdravniki so ugotovili, da ima Tolstoj pljučnico. Temperatura 39.8.

Kreta.

CARIGRAD 16. „Ikdram“ poroča, da so krečanski mohamedanski poslanci sklenili, da se ne bodo udeleževali sej in da bodo protestirali pri konzulnih zaščitnih vlasti, ako bo krečanska zbornica odprta v imenu grškega kralja.

Turčija.

CARIGRAD 16. Listi poročajo, da bo odslej stražila sultana posebna stotnija. — Doslej ga je stražila ženijska stotnija.

CARIGRAD 16. — Glasom zanesljivih informacij so se člani ministerstva sporazumeli, da se obsedno stanje odpravi 13. aprila 1911, nasprotno je pa tiskovni zakon poostren. Dementuje se govoric, da pride do spremembe v ministerstvu za notranje stvari.

CARIGRAD 16. Vojno sodišče v Bitolju je obsodilo Ačejja Dorefa, brata istimenega poslanca, in tri druge Bolgare, ki so bili voditelji bolgarskega odbora v Bitolju, v dosmrtno ječo, 11 drugih oseb, ki so bile v zvezi z odborom in so se udeleževale četnega gibanja, na 15 let ječe.

Kolera.

CARIGRAD 16. V drugem armadnem zboru se kolera silno razširja. V zadnjih 24

urah je na azijski koleri obolelo nad 300 vojakov, od teh jih je 186 umrlo.

DUNAJ 16. — Saksonski kralj Friderik Avgust je dospel semkaj iz Sybilleorta ob 7. uri zjutraj. Ker potuje kralj inkognito, zato ni bilo oficijelnega vsprejema na kolodvoru.

BUDIMPEŠTA 16. (Popravek). Na večerajšnjem žrebanju premijskih srečec je ser. 2324 št. 40 K 240.000.

BEROLIN 16. V Monakovem je v minoli noči v starosti 50 let umrl prof. Stanislav pl. Kostanecki. — Bil je rodem iz Krakova.

Slovensko ljudsko šolstvo v tržaški okolici v l. 1909-10.

(Zvršetek.)

Zato je pa v svojem napredku rojanska italijanska ljudska šola s + 35 prehitela slovensko, ki izkazuje proti l. 1908-09 nazadek — 24. O sv. ivanski ital ljudski šoli pa lahko rečemo, da je lani (1908-09) menda dosegla višek svojega napredovanja. Istinito izkazuje proti letu 1908-09 v letu 1909-10 nazadovanje — 5 učencev. To bi nas utolažilo, ko bi ne videli pri sv. ivanski slov. šoli letos nazadek — 31 učencev, in ko bi ne vedeli, da je sv. ivanska slov. ljudska šola lani imela zgubo — 44 otrok; skupno v dveh letih 75 učencev manj mesto več; na narodnem telesu 150 izgubljenih duš!

Evo, kaj nam pravijo te suhe številke! Rodoljubi, nesite luč prosvete v naša predmestja, osobito v Rojan in sv. Ivan! Naj nam ne bo merilo narodnega probujenja samo večje ali manjše število zborovalcev na temeljnom političnem shodu; temveč obrnimo pazno oko na napredovanje naših šol! Tiho, ali tembolj intenzivno delo bodi naše geslo v tem pogledu!

Naj omenim en razlog, zakaj naše slov. šole v gotovih vaseh spodnje okolice ali predmestja nazadujejo. To je sicer moja stara pesem, zato tudi ne povem nič novega. Mnogo starišev slovenske narodnosti vpisuje svoje otroke v italijanske šole, ker dobivajo na teh od strani ital. dobrotelnih društev oblačila za svojo deco. Malenkosten je ta razlog na prvi vidik, a vendar dalekosežen. Ne bi se-li moglo osnovati slično društvo med tržaškimi rodoljubi? Res je, da mi skrbimo v tem smislu že za C. M. šole. Ali to ni vse! C. M.-ove šole skrbje za naš naraščaj v mestu. Vendar, predno si priborimo dostojno pozicijo v mestu, skrbimo vsaj, da ne izgubimo ono v okolici, ki nam daje politično moč! Okolica naj nam bo v vsakem pogledu naša očesna zenica! Mislim, da bi tržaške podružnice C. M. družbe nikakor ne grešile proti svojim pravilom, temmanj proti svoji vesti, če bi del svojih dohodkov obrnile v prid revnih šolarjev naših slovenskih okoliških šol. Vprvo držimo, kar imamo, potem vse drugo; drugače nas bo v doglednem času usoda kruto bicala. Ponavljam tu svoj predlog vdesetič — morda danes ne bo zaman! Pomislite, vsaka oblekica reši po eno slov. dušo! Jasen naj nam bo pogled in odprto srce! Moja želja bi bila, da bi vsaka podružnica C. M. družbe letos resno razmišljala o tej stvari. In to polagam na srce posebno okoliškim podružnicam, ki jih sestavljajo večinoma naši okoličani. Skrbimo torej v prvi

„Le pojdi, Julij, jaz pa ta čas poskrbim za čaj!“

Ko je prišel čez nekaj trenutkov nazaj, jo je videl stati pred štedilnikom brez sveta in brez pomoči.

„Aha, vidiš, sedaj ne znaš zakuriti...“ Moral se je smejeti, ko jo je videl tu tako stati: ježno in osramočeno. Potem je vzel nož in narezal nekaj trsk.

Iduna se je spomnila, kako ga je videla nekoč na njegovem stanovanju, v oni mrzli, sivi sobi, pred zevajočo pečjo. — Takrat se jej je tako smilil in vrgla se mu je v naročje, kakor bi ga hotela ogreti s svojim dobrikanjem...

„In sedaj, ko je nalogal tenke trske v štedilnik in ko je spodkuril z dolgim gorečim papirjem ter so lizajoči plamenčki obzarjali njegovo duhovito glavo, jo je obšlo nekaj, kakor v onih svečanih trenutkih, ko je sedela doma pred žarečim kaminom...“

Mislila je na starega, belolasega Blaža, kakor je klečal pred velikim lombardskim kaminom in podpihaval ogenj z velikim pihalnikom.

Zdelo se jej je, da iz prvega ognja njenega lastnega ognjišča prasketa nekaj domačega in zdelo se jej je, da leži v tem, — da je bil to pot Delten, ki je zanetil ogenj —, polno mističnega simbolizma.

vrsti za naš naraščaj! Ena veselica na leto v ta namen prinese stoteren sad. —

Sklepčno še napredovanje naših okoliških ljudskih šol v pravkar minulem desetletju:

leta	v sl. šole	v it. šole vpisanih
1900-01	2861	602
1901-02	2829	602
1902-03	2904	613
1903-04	2960	733
1904-05	3046	778
1905-06	3209	769
1906-07	3440	832
1907-08	3628	1041
1908-09	3725	1151
1909-10	3790	1172

Svobodno vam primerjati te številke! Nam okoličanom govore cele knjige narodnih bojev. Morda se povrnm na te usodopolne številke, da pokažem, kje in kedaj smo kaj zamudili. Morda pozabim tudi jaz na to. —

F. Pl.

„Slavizzazione“.

Res je, da nam ne vspe utišati lažnjivega in hinavskega kričanja italijanskega časopisja glede navideznega poslovanjevanja naših sodišč in drugih državnih uradov; je pa zato naša dolžnost, da odgovarjamo vsakokrat, ko nas izzivljajo. Ker po našem mnenju nikdar ne dobimo lepše prilicnosti, da bi pred širjo javnostjo razkrili mizerne razmere, ki v jezikovnem oziru vladajo tam, kjer bi se moral najostreje izpolnjevati člen XIX. državnih osnovnih zakonov o ravnopravnosti državljano, nego tedaj, ko se oglašajo lažliberalstvo naših Italijanov.

V zadnjem času pa je dvignilo naše lažliberalno italijansko novinstvo tak krik, da se nam naravnost smili. Kajti četudi v tem kriku spoznavamo stare lažnjivce, ki nas žalijo in izzivajo, nam vendar seza v srce jok — obupancev, ker smo ljudje in ker nas boli vsako tuje gorje.

Pritožbe naših Italijanov se dajo ponoviti v par besedah: Mi — pravijo oni — da bi hoteli s pomočjo vlade posloveniti „il foro italiano“. Dokaz! Naval slovenskih uradnikov v Primorje, posebno pa v Trst. In še, ko bi ti bili navadni slovanski uradniki! Horribile dictu! To so sedaj sami panslavisti tržaške šole! Ni torej mogoče, da bi legionari — Mrakovega kova ostajal mladokrvni.

Predno nadaljujemo, moramo izjaviti, da tem vrticem ni namen, da bi prepričali gg. urednike „Piccola“ in „Indipendenta“, nočemo mlatiti prazne slame. Nalagamo si namreč drugo nalogo: 1) da se porazgovorimo z gospodo pri justičnem ministerstvu, ki radi poslušajo in verjamejo klasične laži italijanskega časopisja; in 2) da se obrnemo na naše ljudstvo, ki je v prvi vrsti poklicano, da obračuna s škandaloznim kršenjem zakona na sodiščih.

Če kdo, bi mi primorski Slovenci in Hrvatje morali kričati danzadnem proti razmeram, ki že od zdavnaj vladajo na naših sodiščih.

„Piccolo“ je minoli petek priobčil cel članek proti štirim panslavistom, ki da obstruirajo v oddelku preiskovalnih sodnikov našega deželnega sodišča. Resnici ne ljubo zahtevamo, naj bi višja oblast takoj dala preiskati ta slučaj in naj obelodani izid svoje preiskave. Kajti, če „Piccolo“ laže, je predsedstvo našega sodišča dolžno, da

Privla se je čisto k njemu in položila svojo glavo na njegovo ramo...

On jej je položil roko okolo pasu in sklonil glavo globoko doli na njene mehke, polne lase.

Morda je prvič v tem trenutku pozabil na razliko let med njo in seboj in na trpkost, da skoro neusmiljenost svojega svetovnega naziranja...

Kakor da se mlado, toplo življenje njegovega vno vzraščenelega niema preliva v njega... Vzbujali so se v njem speči nagoni... mladeniška radost, bleščili so iz njegovih oči in ves razposajen se je zavrtel z Iduno v divji vrtinec, da jo je obšla smejoča bojazen; in v tej bojazni se ga je objela z obema rokama okoli vratu...

Potem sta uganjala najraznovrstnejše burke, skupno iskala čaja in sladkorja, stikala in boskala po nerazvezanih zavitkih, iskaje namizno opravo; in ker nista našla koj pravega, sta si izrekle najrazličnejša šaljiva predbacivanja.

„Ciganka“, jej je zaklical on.

„Moj!“ je odgovorila ona smeje se; in ker jo je hotel ujeti je bežala okoli mize ter se je slednjič vrgla na trdo panel-kanapejo, pritrjeno ob steno nasproti kredenci...

(Pride še.)

PODLISTEK

Hrepenenje.

Ljubavna zgodba.

„Ali ju bom še kedaj videla?“ je vprašala Iduna.

„Nobeno svidenje ti ne poda več današnjega veselja, današnjega razpoloženja...“ je odgovoril izogibajoč se...

Bilo je že osem, ko sta dospela do svojega doma. Iduna se nikakor ni hotela sporazumeti za droško; ali sedaj je bila postala vendar trudna in premrla od te dolge poti.

Počasi sta šla gori po stopnicah, pokritih s tepihom, do tretjega nadstropja, kjer je bilo njuno stanovanje.

Hišina, ki jo je najela Iduna, je imela nastopiti svojo službo šele drugega dne.

Delten je odklenil vrata na stopnicah in prižgal luč v predsobi.

Plin še ni bil urejen in Iduna je bila za vsak slučaj napolnila nekaj svetilk s petrolejem.

vendar že enkrat preskrbi zadoščenje vedno napadanim svojim uradnikom.

Medtem pa izjavljamo mi, da so oni štirje „panslavisti“ edini sodnijski uradniki, ki morejo popolnoma vršiti svojo službo pri tukajšnjih preiskovalnih sodnikih, ker so jezikovno popolnoma kvalificirani. Da pa vrše svojo dolžnost, o tem danes nečemo govoriti; omenimo naj le to, da niso to sodnijski avskultanti, temveč advokatski praktikanti. Od osmih preiskovalnih sodnikov, ki so na razpolago našemu sodišču, sta edina dr. Abram (Slovenec) in dr. Lucich (mislimo Dubrovčan italijanske narodnosti), ki poznata vse deželne jezike, medtem, ko od ostalih šestih niti eden ni zmožen, da bi napisal tudi le eno vrsto v slovenskem ali hrvaškem jeziku!! Pri teh sodnikih je nameščenih 13 avskultantov in praktikantov, od katerih so imenovani štirje „panslavisti“ Slovenci in odvetniški kandidati; eden, to je peti, Hrvat in avskultant; ostalih osem pa so sami Italijani in nobeden izmed njih ne pozna, razun italijanščine in slabe nemščine, niti enega slovenskega jezika!

Iz tega bi sledilo, da na naše sodišče prihaja ravno toliko slovenskih in hrvaških strank in spisov, da bi bilo dela za imenovana dva jezikovno kvalificirana sodnika, ostoja bi pa bilo vse italijansko in nemško.

Ali, da temu ni tako, mora priznati tudi najzagriženejši italijanski fanatik. In priznavali bodo tudi italijanski preiskovalni sodniki, da niso rešili morda samo enega spisa v našem jeziku, četudi tega jezika ne poznajo. Kako se pač more to zgoditi? Zelo preprosto! Gospodje sodniki se obračajo na „panslaviste“, ki jih vsi prezirajo, in se pri tem čisto nič ne zgražajo, da so tako prisiljeni pomagati — „obstrukciji“. Resnici na ljubo pa moramo priznati tudi to, da pri našem sodišču znajo slovensko „obstrukcijo“ onemogočiti na ta način, da silijo naše stranke, da govorijo italijansko ali celo nemško, čeravno znajo od teh jezikov le po par besed.

Mislimo, da je za danes dovolj teh par vrstic; pripravljeni pa smo, da temeljiteje izpregovorimo o teh stvarih, če ne bo v najkrajšem času ustrezno naši stavljeni zahtevi: naj predsedstvo našega sodišča preiskuje o ovadbah italijanskega časopisa in pomiri javnost! V prihodnji številki „E.“ pa izpregovorimo na naslov našega ljudstva, ki ima danzadnem opravila na našem sodišču.

Ali bodo morali vsi „duhovniki“ priseči na formulo proti modernizmu?!

(Iz svečeniških krogov.)

Govori se, da se bo na škofovski konferenci na Dunaju razpravljalo tudi o vprašanju, ali naj škofje izvrše nalog iz Rima in prisilijo duhovnike v prisego proti modernizmu, ali ne? Mnogo duhovnikov je tega mnenja, da je nepravilno, ako se od duhovnikov zahteva prisega sedaj, ko so že vezani in ne morejo nazaj. — Zato so duhovniki, ki tako sodijo, tudi mnenja, da so se prenašili v svojem postopanju oni škofje, ki so že prisilili svoje duhovnike v rečeno prisego.

Deželni zbor tržaški.

V sinočnji seji dež. zbora je prouzročil posl. Puecher škandal, kakoršnega pač vsaj v novem tržaškem deželnem zboru, oziroma mestnem svetu še bilo. Pridržuje si, da povemo pozneje mnenje, ki ga imamo o „junaštvih“, ki jih uganja dr. Puecher v mestnem svetu, oziroma deželnem zboru, se moramo radi pozne ure omejiti le na kratko poročilo o seji sami.

Podpredsednik dr. Ricchetti je otvoril sejo ob 7. zvečer, ter dal prečitati memorandum društva inženirjev in arhitektov, ki izjavljajo svoje pomisleke proti po deželnemu odboru predlagani spremembi stavbenega reda.

Vladni zastopnik nam. svetnik baron Reinlein je odgovoril na interpelacijo v zadevi gostilniških koncesij ter navedel številke, iz katerih je razvidno, da je prišla leta 1906, ko je odločeval o koncesijah še magistrat, na vsakih 202, koncem leta 1909 pa na vsakih 217 prebivalcev ena gostilna, kavarna, oziroma žganjarija. Odkar odloča o koncesijah namestniški svetovalec, se je število teh koncesij absolutno pomnožilo v mestu in okolici za 42, a relativno pomajšalo. Tudi ni res, da se izdaja koncesije le Slovincem in Hrvatom, res je pa, da se postopa pri izdajanju koncesij popolnoma objektivno. Res je, da se je število osmih povečalo od 117 leta 1906 na 614 leta 1909. O tem pa ne odloča namestniški svetovalec ampak magistrat. (Smeh na klopih Slovincem.)

Posl. Lucatelli se je skušal izmotati iz zadrege z izjavo, da svoje interpelacije ni naslovil na vladno, ampak na dež. odbor, kateremu priporoča svojo interpelacijo v „uvaževanje“.

Na to je nadaljevala v zadnji seji pretrgana razprava o noveli k stavbenemu zakonu.

Posl. dr. Martinis je rekel, da so vsi govorniki povdarjali potrebo novega

stavbenega zakona ter potem kritikoval zakonsko predlogo s stališča interesa malih posestnikov v okolici. 95 odstotkov posestnikov v okolici bi bili srečni, ko bi imeli dohodke, ki jih ima proletarec dr. Puecher. Govornik dokazuje, da bi se posestnik, ki ima ob kaki novi cesti 5000 K uredno zemljišče, dobil na podlagi predloženega zakonskega načrta v 1000 letih 4000 K dolga na istem zemljišču.

Posl. dr. Puecher: Pa prirastek na vrednosti?

Posl. dr. Martinis: Da, ko je bil v razpravi zakonski načrt o davku na prirastek vrednosti nepremičnin, je rekel ravno dr. Puecher, da se bo s tem omejilo rastenje cen zemljišč. Govornik omenja, da je v mestu stanovanj, v katera ne posije nikdar solnce. (Mejklici od strani Puecherja.)

Dr. Rybář (socijalistom): Vi ste nezmožljivi kakor papež! (Smeh.)

Poslanec dr. Martinis: Če je v okolici med 100 posestniki 20 premožnih, ki bi lahko prenašali novi zakon ne smemo pri tem pozabiti na onih 80, ki bi posledic zakona ne mogli prenašati.

Cerniutz: A vi govorite za onih 20 premožnih in ne za onih 80 siromašnih. (Ugovor na klopih Slovincem.)

Dr. Martinis je zaključil z izjavo, da se pridružuje v polni meri želji dr. Wilfana, da kakor so se v tem vprašanju našli složna italijanska večina in slovenska manjšina, (ironičsko ploskanje na klopih socijalistov in klici: Seveda! Seveda!) se složijo tudi v kulturnih vprašanjih.

Poročevalec posl. Braidotti je daljšem govoru pobijal prigovore in pomisleke, ki so bili izraženi proti predloženi noveli. Nekateri pravijo, da je zakon nejasen, ker je isti še preveč jasen.

Puecher: Pozna svoje tičke! (Smeh!)

Posl. Braidotti je zaključil z očitanjem, da so nekateri člani večine zato proti zakonu, ker so kupili zemljišča, na katerih mislijo graditi peteronadstropne hiše, a vedo da po novem zakonu to ne bodo smeli. (Ploskanje na klopih socijalistov.)

V podrobni razpravi sta Luzatto in Brochi zahtevala neke premembe, Zannola je zagovarjal predložen načrt, ter rekel, da sicer ni ne socijalist ne kolektivist in tudi nikdar ne bo, a priznava, da treba splošnost varovati pred izrabljanjem posameznih posestnikov.

Dr. Wilfan pravi, da so razmere v mestu drugače nego v okolici.

V mestu vlada urbanizem, v okolici so že agrarne prilike in torej glede okolice ne velja to, kar je rekel Zannola glede mesta, da hišni posestniki izrabljajo splošnost. Dvomi tudi, da bi mestni svet pri določevanju norm imel vedno dovolj smisla za pravico, ker so v tem oziru dostikrat povsem protivna mnenja o pravici in pravičnosti, kakor se to n. pr. vidi v vprašanju pouka v materinem jeziku. Govornik je predlagal neke premembe.

Por. Braidotti je v zaključni besedi pobijal izvajanja dr. Brochi-ja in Luzatta, ter rekel, da okolica ne bo občutila neugodnih posledic zakona.

Za besedo se je oglasil poslanec Fiamin, a socijalisti so zahtevali glasovanje. Tej zahtevi o prvem § so se pridružili tudi Slovenci in nekateri člani večine, drugi člani večine so zahtevali da se nadaljuje.

Puecher je zahteval glasovanje po imenu. — Ker se je čulo prigovore, je Puecher zaklical napram večini: Suchioni della città! (Izsevalci mesta).

Tedaj so skočili člani večine po koncu in hiteli med glasnim protestom proti izhodu dvorane.

Tako je seja končala brez formalnega zaključka. Po štiri ure trajajoči seji ni prišlo do glasovanja niti o prvem §!

Ce bo sploh še kaka seja, se bo ista vršila drevi.

V dvorani bi bilo prišlo kmalu do spopada med posl. Rascovichem in Puecherjem. Posl. Samoia je razburjen vdaril po mizi v predsobi zbornice, ter zaklical: Mi, da smo izsevalci mesta? Da, sesali smo mleko tržaških mater!

Med velikanskim razburjenjem in med glasnim debatiranjem so zapuščali poslanci v posameznih skupinah zbornico.

Dnevne novice.

Cesar in draginja. — Kakor poroča „N. W. Tagblatt“ je cesar na cerclu o priliki obeda na čast delegatom izjavil o draginji sledeče: „Zelo žalostno je, da se je draginja zvečala v tako veliki meri. Vem, kako težko jo ljudstvo prenaša. Zelo obžalujem, da se doslej še ni našlo sredstva, da bi se draginjo zmanjšalo in vspešno pobijalo“. Te besede naj bi uvaževala naša slavna vlada, ki drži v tem vprašanju roke še vedno križem.

Nemški in češki socijalni demokratje se v Pragi že več dni posvetujejo, kako naj bi se poravnal spor glede strokovnih organizacij. Pričujoči so tudi zastopniki drugih narodnosti. Slovence zastopa Etbin Kristan.

Za češko-nemški sporazum se ugasnile že vse nade. Vsled dolgotrajnih pogajanj se kaže na obeh straneh znatna utrujenost. Šesttedensko delo narodno-politične komisije je ostalo brezvspešno vsled nemškega nasprotovanja manjšinskemu zakonu. Nedavno je dr. Čelakovski izjavil na neki seji, da brez varstva čeških manjšin v nemškem ozemlju, ne more biti govora o kakem sporazumu. Imel je prav. Danes se lahko smatra pogajanja za razbita. A gotovo je, da se v kratkem prične znova.

Beg grofa Leva Tolstega. Sedaj je gotovo, da se je Tolstoj podal najprvo v Samardinski samostan, kjer ima eno svojih sester. Imel je namen odpotovati na Kavkaz, kjer se nahaja kolonija sekte takozvanih duhoborcev, katere je Tolstoj vedno podpiral. Na kolodvoru Azapovo se je Tolstoj zdravstveno stanje hipoma shujšalo. Mrzlca je narasla na 40 stopinj. V Azapovo je odpotovala grofica Tolstoj z otroci.

O vzrokih tega bega se mnogo ugiblje. Tolstoj je živel v konfliktu s svojo soprogo, ker ni hotel vsprejeti ponudbe nekega založnika, ki mu je ponudil milijon rubljev, da sme založiti vsa njegova dela. Ravno-tako se družina ni strinjala z njim, ker je odklonil Nobelovo nagrado.

Domače vesti.

Ubogo italijanstvo!! — Predvčerajšnji „Piccolo“ prinaša pod naslovom „Poslovanje zemljepisnih imen“ dolgo klobasarijo, v kateri pripoveduje, da je neki „učenkaj“ Ario Tribel na podlagi zemljepisnih kart iz XVI. in XVII. stoletja, ki jih je videl v koperski razstavi, napisal razpravo, v kateri dokazuje, da so slovenska imena raznih krajev na Primorskem še-le pred par desetletji napravili — slovenski agitatorji. V dokaz, da mora biti ta gospod Tribel res „velik“ učenjak, naj navedemo pred vsem njegovo trditev, da smo Slovani iz italijanskega Rovigno napravili Trebinje! Iz Caresane da so napravili ti nesrečni slovenski agitatorji (ne morda Mačkolje), ampak Mačkolje. Na raznih zemljepisnih kartah novejših dobe da je malo krajev, kjer bi ostala imena ista. Opicino (to pristno italijansko ime, ki so je dali temu kraju menda nekdanji rimski legijonarji), da se piše v raznih vojaških geografskih kartah Opschina, Občina in Opicina; Carpelliano je Herpelle, Herpelje in Herpelije; Bagnoli (ubogi Bagnoli!) imajo do štiri različna označenja: Balliunz, Boliunz, Boliunc in Boljunc! Tu da se gre za male kraje, ki imajo komaj po par sto prebivalcev, ki bi bili morali vendar enkrat za vselej določiti, kako se imenujejo njihovi kraji!

Učili smo se v katekizmu, da med telesna dela usmiljenja spada tudi: nevedne poučevati! Z učenjaki, kakoršen je gospod Ario Tribel, se seveda ne moremo spuščati v diskusijo; modrejši „Piccolo“ pa bodi že povedano, da Mačkoljani, Openci, Herpelji in Boljuncani že več nego tisoč let imenujejo svoje kraje: Mačkolje, Opčine, Herpelje in Boljunc. Vsi ti bi gotovo najbolj debelo gledali, ko bi jih vprašali, kje da je Caresana, Opicina, Carpelliano, ali Bagnoli?!

„Piccolo“ — oziroma gospod Tribel — priznava sam, da tudi italijanska pisava zemljepisnih imen na starih kartah ni vedno dosledna. Grožnjani da je enkrat bil Garsignana, drugi Grisignana, Rovinjo je Ruigno, Brioni-Breoni, Scoffie so Scufia itd.

Ce so torej italijanska imena krajev na različnih zemljepisnih pisanih z različnimi pravopisi, zakaj bi nam se to očitalo glede slovenskih krajevnihih imen, ki je vendar znano, da delajo vojaške karte ljudje, ki navadno nimajo niti pojma o slovenskem jeziku in pravopisu!

In da ne gremo naprej, nam zadoščajo samo Škofije v dokaz, kako se naši Italijani kregajo s pametjo. Da ime Škofije tudi z italijanskim pravopisom Scoffie ne diši čisto nič po italijanstvu, to bo priznaval menda tudi „Piccolo“. Zato so Italijani napravili pred leti iz slovenskih Škofij italijanske Albore (ali nekaj podobnega!). Sedaj pa prihaja „zgodovinar“ gospod Ario Tribel, ki se peča s proučevanjem zgodovinskih imen Primorja, pa hoče s pravopisom Scoffie za Škofije dokazati italijanstvo tega kraja! Res: ubogi Italijani! Ubogo italijanstvo! Ce res nimaš v arsenalu svojega orožja drugačnih argumentov: potem ni več rešitve — izgubljeno si!

Nevročljive poštnje pošiljke. C. k. poštino in brzojavno ravnateljstvo nam je doposlalo seznam onih priporočilnih in navadnih poštnih pošiljk, ki so bile v mesecu oktobru v oddelku za nevročljive poštnje pošiljke odprte, a so jim odpošiljatelj neznan. Seznam je v polnem obsegu priobčen v tukajšnjem uradnem listu.

Kdo je kriv? Vseph liberalne politike da je imenovanje nemško - nacionalnega Elsnerja za predsednika ljubljanskega dež. sodišča — pravi seveda „Slovenec“. Že včeraj smo rekli, da se bosta ljubljanska dnevnik mesec dni prepirala o tem, kdo je kriv in kdo ne? Nam pa se tudi to čudno zdi, da ni mogla Vseslovenska ljudska stranka z vsemi svojimi poslanci pre-

prečiti tega imenovanja. Gospodje si očitajo eden drugemu vladno politiko. Mi pa jim pravimo: ne delajte ne vladne, ne protivladne, delajte narodno in slovensko politiko! Take politike potrebujemo. In dokler ne boste delali take politike, ste — obojni krivi!

„Slovenčeva“ nezgoda. „Slovenec“ ima posl. in delegata prof. Mandiča že od nekdaj na želodcu. Zadnje čase je privikrat pisal, da Mandič caplja za hofratskim Plojem in da bo brzkone glasoval proti Šusteršičevi resoluciji, v kateri izreka Burianu nezaupnico radi uprave v Bosni. A glej, „Slovenec“ se je takrat pošteno urezal. V svoji predzadnji številki poroča namreč sam brzojavno, da je delegat Mandič drage volje podpisal dr. Šusteršičevo resolucijo. „Slovenec“ se je torej zopet enkrat urezal. Se svojim slepim otepanjem si je pripravil malo — blamažo.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo odda ponudbenim potom dobavo in postavitev železniškega, okoli 30 t težkega prelaza v postaji Volčjadraga proge St. Vid o./Gl.-Trst. Opreme za ponudbe so na vpogled pri oddelku III. navedenega ravnateljstva. Ponudbe je vložiti najkasneje do 7. decembra t. l. Pravo besedilo razpisa je v listih „Wiener Zeitung“, „Osservatore Triestino“ in „Laibacher Zeitung.“

Slovenske menjice. Od časa, ko je stara tobakarna na oglu ulic Stadion in Acquedotta prenehala, ni bilo več dobiti slovenskih menjic. Ljudje so povpraševali in tam — ali zastoj! Danes je tudi to „vprašanje“ rešeno. Tobakarnar v „Narodnem domu“ Bajc se je preskrbel s slovenskimi menicami. Kdor jih potrebuje, ve, kje jih dobi. Tobakarna je v ul. Geppa.

O revoluciji na Portugalskem izda knjigarna Turk v Ljubljani v kratkem posebno knjigo. Stala bo 60 stot.

Ruski kružok. Hrvatski tečaj „Ruskega kružka“ ima svojo drugo uro danes zvečer ob 7. Sprejemajo se še vedno novi učenci. Informacije v Ciril-Metodovi šoli ul. Acquedotto, 22. III.

Italijanski jezik se poučuje v imenovanih prostorih CM. šole. Kdor se hoče naučiti italijanski jezik, naj se obrne na gosp. učitelja hrvatskega tečaja.

Zavod sv. Nikolaja je razposlal nastopno okrožnico:

Trst! — Veliko slišite o njem, malo pa veste o onem tukajšnjem sloju, ki prihaja sem posebno na zimo v velikem številu. To so naše služkinje z dežele. Kam naj se obrnejo v tujem mestu, če nimajo službe? Zavod sv. Nikolaja je ono zavetišče, ki preskrblja vsako leto na stotine deklet s službo, hrano, večkrat celo s telesnim varstvom. Tu dobivajo nevedna dekleta navodila, da ne zgrešajo in padajo na slabo pot. Slov. služkinjam pa ohranjamo tukaj vero in narodno zavest, ki je vse to tako v nevarnosti pri italijanskih in nemških službodajalkah. Če pa skrbi zavod za naše služkinje, skrbi ob enem tudi za naš naraščaj, kajti mnoga dekleta postajajo enkrat žene, matere.

Pripomniti pa moramo, da je stališče služkinje v Trstu jako težavno. Dobro poznamo njih bedo, zato pa nikomur ne svetujemo, iskati si službe tukaj. Naš zavod ne vabi deklet z dežele, skrbeti jim je le za one, ki so že tukaj, in ki jim ni odprta nobena druga pot. Opozarjamo osobito slavna županstva, naj bodo previdna pri izdajanju knjižic, in naj opozarjajo dekleta na nevarnost, ki jim preti v tujini.

Umevno pa je, da je naše delo združeno z velikimi stroški. Prosimo pomoči pri vseh Slovincih, pri posamičnikih, društvih in zastopih. Usmilite se teh deklet, naša prošnja naj najde odziva v Vaših človekoljubnih srcih. „Lačne nasičevati, popotnike sprejemati“, to je bila lepa staroslovenska lastnost, to je tudi veliko delo usmiljenja, katerega večni najpravičnejši Plačnik gotovo ne prezre! Saj bo Vaš dar rodil stotero sadu v korist zapuščenim slov. služkinjam v Trstu.

Karla Ponikvarjeva, Maša Gromova, predsednica, tajnica.

Roža dr. Gregorinova, Zinka dr. Rybářeva,

Meščanski odbor za praznovanje vladarjeve osemdesetletnice. Kakor se nam poroča, sklenil je meščanski odbor za praznovanje vladarjeve osemdesetletnice v seji dne 3. t. m. da se izroči znesek 12.033 K 52 stot., ki ga je nabral od plemenitih darovateljev o priliki vladarjeve osemdesetletnice društvu „Società degli Amici dell' infanzia“ (društvo prijateljev otroka), da ga naloži v korist zaklada za morskospis v Valle d' Oltra.

Iz blagajnikovega poročila sledi da znašajo skupna darila 13.644 K 48 stot. Skupni stroški znašajo 1.610 K 96 stot., in sicer tisk 377-40 K, poštnina 526-24 K nagrade 660 kron 65 stot., razni povratki 46 kron 67 stot.

C. in kr. vojna mornarica. Vojna ladija „Sigetvar“ je 13. t. m. priplula v Smirno, kjer ostane sedem dni. Od tamkaj pojde v Solun. — Na ladiji je vse zdravo.

Za Ciril Metodov obrambeni sklad so se nadalje zavezali p. n. gg.: 850. Ivan

Corup, glavni zastopnik prve češke zavarovalnice v Trstu (plačal 50 K); 851. Ivan Prekoršek potov. učitelj družbe sv. Cirila in Metoda.

Kandidatje za tržaško škofovsko stolico. Ker je kandidatura mons. Castellitza, kakor kaže, popolnoma stopila v ozadje, je baje zopet kandidatura dra. Faidutti stopila v ospredje. — Pravijo, da je bil Faidutti radi tega tudi poklican na Dunaj, ali da si je — ker je vodstvo socialne akcije v Furlaniji v njegovih rokah — pridržal časa za pomislek, ali naj vsprejme škofovsko čast ali ne. Govori se pa še vedno tudi o kandidaturah Nemca Lohningerja in Lupetine in še o neki drugi kandidaturi. Vsakako je pa že več nego dovolj tega natezanja in ta sedis vanka traja že dalje, nego je koristno za škofijo in tudi dalje, nego je — potrebno. Na Dunaju naj bi se že enkrat odrekli misli na izvestne eksperimente ad maiorem — Germaniae gloriam in naj bi stvar rešili tako, kakor zahtevajo naravne razmere, da enkrat škofija dobi svojega glavarja in žnjim normalne razmere ter da se neha stanje, ob katerem visi v zraku duhovščina s svojimi interesi in rešitev raznih nujnih vprašanj.

Pridodajamo še, da smo gornje informacije prejeli iz cerkvenih krogov.

Ustanovni občni zbor „Sokola“ v Škedenju. V soboto 12. t. m. zbralo se je v prostorih „Gospodarskega društva“, v dvorani „Velesile“, lepo število Škedenjcev, ki so prišli na važno zborovanje, ki ga je sklical pripravljalni odbor za ustanovitev „Sokola“ v Škedenju.

Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, br. Ivan Godina-Fuli, ki je pozdravil navzoče zborovalce; ter se jim zahvalil, da so se v tako obilnem številu odzvali vabilu ter pokazali s tem zanimanje za sokolsko stvar in idejo. Omenil je, da so bila društvena pravila potrjena od c. kr. namestništva že pred dvema letoma, toda ni se moglo pričeti z delovanjem društva, dokler ni bilo primernih prostorov za telovadbo. Letos se je pripravljalnemu odboru to posrečilo in zato se je sklical hitro občni zbor, da začne društvo takoj svoje poslovanje. Na to je dal besedo br. dr. E. Rekarju, da predava o „Sokolstvu“.

Br. dr. Ernest Rekar je v daljšem predavanju naslikal postanek Sokolstva in sokolske misli sploh. Sokolsko misel je označal kakor vzgojo in sicer telesno, naravstveno, narodno in demokratično, ter je v kratkem očrtal vsako teh vzgoj, ki se spopolnjujejo medsebojno in ki vsesкупно tvorijo celoto, za katero vsi težimo. Dotaknil se je br. predavatelj ustanovitve prvega Češkega Sokola v Pragi, razvoja češkega Sokolstva ter prešel na to na ustanovitev in razvoj Sokolstva po Slovensko, zlasti na tržaškem ozemlju, kjer delujejo sedaj sokolska društva v Trstu Vrdeli, Opčinah ter odseki v Barkovljah, Rojanu in Proseku. K tej narodni organizaciji se pridružijo sedaj še Škedenj, tako, da bodo odslej 4 društva in 3 odseki. Br. dr. Rekar je predložil na to še naloge in težkoče vsakega sokolskega društva ter je k sklepu pozval navzoče brate, da delajo vstrajno za napredek novoustanovljenega društva, da bo v ponos in čast veliki sokolski misli Tyrša in mogočne sokolske organizacije. (Zvršetak pride).

V včerajšnji reklamni notici za jubilejni koncert CMD je po pomoti v tiskarni izostal en stavek. Po stavku, da je samo obsebi umevno, da se vsi imoviteji sloji udeležijo prireditve, je imel slediti stavek: „ampak je pričakovati je od vsega našega ljudstva brez razlike, da prihi na prireditve.“

Mrka lune v minoli noči ni bilo možno opazovati, ker je bilo nebo oblačno.

V našem inseratnem oddelku ležijo medvignjene ponudbe in sicer pod: „Št. 1674, pod „Zanesljiva“ in pod „Brzo“.

Vremensko poročilo: Velika plima je bila v torek tudi v Gradežu in Benetkah, izlasi so morski valovi napravili veliko škodo v Gradežu, kjer je bilo skoraj vse mesto pod vodo.

Koledar in vreme. — Danes: Gregor škof. — Jutri: Odon op.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne 11° Cels. — Vreme včeraj: oblačno. Vremenska napoved za Primorsko: oblačno s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. Počasno boljšanje.

Tržaška mala kronika.

Tatvine v sv. Križu. Pišejo nam od tam: Tatvina v naši vasi je bila nekdanja sila redek dogodek. Skoro nikdar se ni čulo o tatvinah. Žalibog, se je tudi v tem pogledu obrnilo na slabše. Sedaj pa sedaj je čuti, kako so kje pobrali tatovi kokoši, kje zlatino, kje prtenine itd. Zadnje čase so siromašnemu krojaču Andreju Košuti odnesli izročeno mu obleko, ki jo je revež moral plačati. Ubogi vdovi M. Širk so odnesli perila in 60 K. Tatinski tički so gotovo tuji. Tukajšnje orožništvo si pa dovoljuje opozoriti, da je za ljudstvo večje važnosti varnost imetja, nego pa na sekundo točno zapiranje gostiln. Tudi ni vsa dolžnost orožništva vsebovana v tem, da odvajajo kakega

siromašnega očeta v 24-uren zapor radi šolske zamude njegovega otroka!

Tatvine in zopet tatvine. V odsotnosti Ane Giaschi je tat oziroma so tatovi odnesli iz njenega stanovanja v ulici Industrija št. 666, več moške obleke, par uhanov, srebrno uro, srebrno zapetnico in brošo.

Mlekarju Antonu Borro pri Sv. Mariji M. Zgornji št. 412 je bilo bilo vkraden sedem kokoši in trije prašiči; skupna škoda 104 K.

43-letni dninar Karl Pugliese iz Izole je bil aretiran, ko je ponujal na prodaj omot s perilom precej sumljive provenience.

Tat ciganov aretiran. Cigane okraši, to ni malenkost. O tem slučaju, ki se je pripetil na škodo v Rojanu utaborjenih ciganov, smo poročali včeraj. Sedaj se je dogladno, da je bil tat 18-letni Bruno Bremitz, stanujoč v ul. Malcanton št. 30. Od vsega plena v vrednosti 600 K so našli le uro, ki jo je tat prodal nekemu trgovcu v ul. Belvedere.

Izpred sodišča.

Predvčerajšnjem je pred tukajšnjim porotnim sodiščem obsojen na smrt 59-letni Filip Gjurovič iz Zadra, ker je dne 28. junija t. l. na cesti umoril Gustava Gerina, uslužbenca pri javnih skladiščih. Obsojenec je vsprejel obsodbo popolnoma ravnodušno ter je izjavil, da si pridržuje položiti proti razsodbi rekurz.

Radi ubojstva.

Včeraj zjutraj je pričela kazenska razprava proti 26-letnemu težaku Feliks Longo, iz Taranta, pristojnega v Lecce, ki je dne 17. junija t. l. v ulici Rivo z nožem prerezal trebuh Edvardu Vouku, vsled česar je isti v bolnišnici umrl. Ta poslednji je namreč malo vinjen omenjenega dne pozno v noči, ko se je vračal v spremstvu več regnikolov iz krčme domov, prijel Longa za urno verižico, radi česar je ura padla na tla. Nastal je kratek prepir, na kar je Longo prijel za nož in zadel nasprotniku smrtno rano. Predsedoval je razpravi dr. Andrich. Branil je dr. Rossi. Zaslišanih je bilo več prič. Obtožbo je zastopal namestnik državnega pravdnika dr. Zumin. Longo je bil obsojen v 5-mesečno ječo.

Naše gledališče.

To nedeljo popoldne ob 4. uri bomo videli še enkrat in zadnjikrat v tej sezoni dvodejansko igro.

VAMPIRI,

prekrasna slika iz gledališkega življenja. Ta igra je ob svoji premieri pri nas splošno ugajala. — Po 10 minutnem odmoru se pa zasmejemo prav od srca velezabavni enodejanski burki

V CIVILU

Ta res lepa burka doživlja povsod največji uspeh. Letos so jo igrali tudi v Ljubljani. — Lepe predstave ne sme nihče zamuditi.

V ponedeljek, dne 21. tek. m. na praznik Matere Božje prvičkrat na našem odru:

KOVARSTVO IN LJUBEZEN,

(Kaballe und Liebe)

krasno delo nesmrtnega klasika Schillerja. Vprizoritev te igre pomeni za naše gledališče velik napredek. Tega se zavemo vsi, najbolj pa naši igralci, ki se marljivo pripravljajo na ta res lepi praznik v našem gledališču.

Poslano*)

IZJAVA.

Izjavljam, da dolgove svoje žene FRANCHISKE ŠČUKA, ki bi jih napravila v mojem imenu, od danes naprej ne plačam več.

VIPAVA, dne 15. novembra 1911.

Franč Ščuka

kovski mojster in posestnik v Vipavi.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon velevala.

Zahvala

vsem onim, ki so našega ljubljeneega očeta

Matija Škabar

spremili k zadnjemu počitku, zlasti pa preč. duhovščini, gg. mestnima poslancema, učitelstvu, Pogrebniemu društvu, zvezi Marijini, dom. c. kr. finančnim in redarstvenim zastopnikom.

Barkovlje, dne 16. novembra 1910.

Žalajoča družina.

Veliki kinematograf „BELVEDERE“

TRST - ulica Belvedere šte. 10 - TRST

Četrtek 17., Petek 18. in Sobota 19. novembra:

1) PATHE JOURNAL, tednik (po naravi). — 2) MED ROŽAMI (po naravi). — MOČ OTROKA (Sentimentalni prizor),

ORIGINALNI „MAX LINDER“!

Za svojo odvetniško pisarno iščem

„koncipijenta“

s pravico substitucije.

Vstop 1. januv. 1911.

Pogoji po dogovoru:

Dr. IVAN ŠUSTERŠIČ,
odv. v Ljubljani.

Agente in zastopnike za

za prodajo garantovanih srečk, 1866 velika banka z veliko provizijo in nagrado. Hrvatske ali slovenske ponudbe naj se pošljejo na Neue Fortuna, Budapest, V. Börse, POSTFACH 78.

Razglas

prostovoljne prodaje.

Vsled sklepa odbora upnikov prodajalo se bo dne 21. nov. 1910 ob 9. uri popoldne v Komnu v hiši 144 proti takojšnjemu plačilu in odstranitvi v konkurzno maso Andreja Cuccagna spadajočo zalogo štacunskega blaga obstoječo iz raznega sukna, manufaktur, železa, usnja, jestvin itd. v skupni cenilni vrednosti 7384 K 27 v.

Prodajalo se bo po posameznih skupinah in domaknilo najboljšemu ponudniku. Ako pa kdo za celo zalogo ponudi več, nego znašajo ponudbe za posamezne skupine skupaj, domaknilo se bo le-temu. Vendar ima upravitelj konkurzne mase pravico odkloniti storjene ponudbe.

Zalogo blaga možno je ogledati vsak dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 6. ure popoldne. Oglasiti se pri upravitelju

Dr. Ignac Kotniku, o. kr. notarja v Komnu.

Anton Jurca

Trst, ulica Industria 55, vogal Broletto.

Priporočam glavnemu občinstvu svojo trgovino ja-stvin in kolonijalnega blaga. Testenine „PE-KATEIE“, domače in napolitanske, trevisanke (Treviso) ter iz tovarne bratje ZATKA. — Vino v steklenicah. — Pošilja se tudi na dom ter po pošti. PAKETI: OD: PET: KILOGRAMOV: NAPREJ.

Cene brez vsake konkurence.

Z Najvišjim dovoljenjem Njegovega ces. in kralj. apostolsk. Veličanstva

40. Ces. kralj. državna loterija

za civilne dobrodelne namene dežel, zastopanih v držav. zboru. TA DRŽAVNA LOTERIJA, edina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 20.738 dobitkov v denarju v skupni vrednosti 620.000 kron.

Glavni dobitki: 200.000 kron

Žrebanje sa vrši nepreklicno 15. decembra 1910. Srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III. Verdere Zollamtstrasse 7, v loto-rijskih kolekturah, tobakarnah, na davčnih, poštah in železniških uradih, v menjalnicah itd. Igralni načrti grafi. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijske direktije (oddelek za državne loterije).

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

„All' Artigiano“

Trst, via Arcata -- Angolo via Sapone 9

izgotovljene obleke

za moške in dečke. -- Izbor hlač in srajc za delo.

Trst - Via Arcata - Angolo via Sapone št. 9 - Trst

Odvetniški koncipijent

tudi začetnik z nekoliko sodnijske prakse, ali pa starejši notarski koncipijent ki želi odvetniške prakse, se vsprejme. Vstop kakor hitro mogoče.

STENOGRAF izvežban na pisaln. stroju se vsprejme s 1. januarjem 1911. — Ponudbe na pisarno Dr. D. Treo, Gorica.

Vek. Petrovčič

čevljarski mojster
Trst, ul. Barr. vecchia 40.
Zaloga izdelanih domačih čevljev.
Sprejemajo se naročila po meri.

OTTO LAUPRECHT

konces. zobni tehnik
nemški zobni zdravnik
je preemstil svoj zobni ambulatorij

v via S. Nicolò 7 (Dreherj. hiša) Trst
Dvigalnik za vse klijente. Tel. fon 104.

Jabolka ::

fine, namizne: 100 klgr od Kron 16— do 24— iz kolodvora Litija in po pošt-nem povzetju : J. Razboršek v Smartnem pri Litiji (Kranjsko). Ena korbica 5 kilogramov franco Kron 2 40.

Pristni · dolenski

Cviček

edino v ČEŠKI GOSTILNI
v ulici Belvedere

Književnost in umetnost

Koncert Ciril-Metodove družnice.

(Dalje).

Domač produkt domačega skladatelja in domače pesnice je „Kateri kerub...“ Sicer je to delo V. Mirka prvo njegovo tiskano v „N. A.“, vendar pa je dokaz, da razpolaga on s temeljitim znanjem in izrazito invencijo. Od njega imamo pričakovati še marsikatero lepo delo. Besedilo je napisala gospa U. v. a. Za nadeti imenom se po nepotrebnem skriva dobro znana in priznana slovenska pesnica, doma v našem mestu.

Kateri kerub...

Povej mi, dete nežno moje, kateri kerub v te se spremeni, da angeljski se tvoj obraz mi zdi, ko šepetaš molitve svoje.

Pobožno sklepaš roki mali navzgor nedolžne vpreš oči, kateri kerub v te se spremeni, da raj se v tebi ves zrcali?

Molče poklekneš ti ob strani, ljubezni, sreče polno je srce; in k Bogu misel mi pobožna gre, da tako vedno mi ohrani!

Misel z daleka spominja na Heineja; a je tu goreča in prisrčna molitev srečne in blažene matere, ki z vso silo svojega srca prosi Boga, da ohrani nedolžnost v ljubljene otroku. Navedena, skoro meglena sličnost je le dokaz topie, lirične duše in globokoiskrenih čustev. Skladatelju se je posrečilo s široko in dramatično učinkujočo kantileno zvesto slediti mislim pesnice. Želim mu iskreno, da se začrtane smeri drži krepko in neustrašno. E. A.

Društvene vesti.

Pogrebno društvo na Vrdeli bo imelo v nedeljo dne 20. novembra svoj 42-letni redni občni zbor ob 10. uri zjutraj v svojih lastnih prostorih. — V slučaju, da občni zbor ne bi bil sklepčen ob napovedani uri, vršil se bo uro kasneje z vsakim številom udov.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja gg. pevce in pevke na pevsko vajo, ki se vrši danes, četrtek, točno ob 8.30 zvečer. Ker je to zadnja vaja pred nastopom, prosimo, naj nihče ne izostane.

Pevcem društva „Kolo“. Opozarjam, da je danes točno ob 8. in pol zadnja pevka vaja v prostorih Trg. izobr. društva, via San Francesco 2. Prosim točne in polnoštevilne udeležbe. Pevovodja.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. Sinoči se je vršila primejera Massenietove opere Thaïs. Ocenio te krasne opere pa smo morali radi pozne ure odložiti na jutranjo številko. — Danes odmor.

Nar. del. organizacija.

Debatni tečaj „NDO“. Opozarjamo slovenske delavce, da je danes zvečer, v prostorih „NDO“, drugo predavanje tov. dr. Kisovca. Po predavanju se bo vršila debata. Začetek točno ob 8. Narodni delavci, obiskujte ta koristna predavanja!

Vesti iz Goriške.

x „Pedagog“ Peerz“. Vest, ki jo je priobčila „Edinost“, da utegne priti sloviti nemški profesor Peerz na tukajšnje žensko učiteljske, je zelo razburila Goričane, posebno one stariše, ki pošiljajo svoje hčerke v ta zavod. Prvič tičejo na goriško sloven. učiteljske slovenski profesorji, drugi pa ljudje, ki nimajo take minolosti za seboj kakor Peerz. V Gorici se je že več časa govorilo o tem, da bi Peerz menjal službo z nekim profesorjem tuk. ženskega učiteljske. Bodi temu kakor hoče, Peerz ne sme v Gorico!! Če bi pa le prišel, pa naše hčerke ne bodo hodile k njegovemu „pouku“.

x Imenovanje dr. Jos. Tominška ravnateljem državnega gimnazija v Gorici je napravilo tu najboljši utis. Zadnji čas je, da se je na pristojnem mestu enkrat upoštevalo, da je večina dijakov goriškega gimnazija slovenske narodnosti in da tiče Slovenec na mesto ravnatelja.

x Zmrznil. 15-letni deček Fran Vodopivec iz Kamenj pod Čavnom je šel na Čaven po drva. Med potjo ga je vjel dež in vihar. Ko se je vračal je padel in obležal. Našli so ga zmrznjenega.

x V Tržiču je ustanovljeno novo okr. glavarstvo, ki začne poslovati z novim letom 1911.

x Rusjan, znani slovenski zrakoplovec iz Gorice, ki je imel s svojimi letalnimi poskusi v Gorici večno smolo, dela zdaj poskuse v Zagrebu. V torek je došla iz Zagreba v Gorico brzovjaka, iz katere je posneti, da je Rusjan pri prvem letalnem poskusu prav dobro vspel in da se je vzdržal dolgo časa v zraku. Ta vspeli se na sploh pripisuje močnejšemu motorju, ki si ga je nabavil Rusjan s pomočjo g. Merčepa. Rusjan nameruje ponavljati svoje poskuse v raznih mestih na jugu. — Našemu goriškemu rojaku želimo obilo sreče.

x Martinov večer so obhajali nekateri goriški uzmoviči pri „Acilu“ v Ločniku, kjer so pripravili več kokoši z rižotom. — Prav nič jim ni kvarilo teka dejstvo, da so bile kokoši ukradene. Med tem se je izvedelo za tatvino in ko so bili uzmoviči najbolj židane volje, je posegnila vmes roka pravice, ki je prišla vesele ptičke in jim tako pokvarila letošnji Martinov večer.

DAROVI.

— V spomin pokojnega Matija Škabar daruje družina Pertot (cerkovnika) 10 kron za podružnico družbe sv. Ciril in Met. v Barkovljah.

— Za podružnico sv. CM. na Greti nabralo se je v pušici št. 40 v gostilni konsumnega društva v Rojanu 25 kron 70 stot.

Giovanni, Kralj Domine podaril je 1 K v korist podružnice sv. Ciril in Met. v Rojanu. Srčna hvala.

Za svetoivansko CM. podružnico nabral na osmici pri „Nandetu“ gospod Fonda Vrabec st. 3 K.

— Iz nabiralnika v „Gosp. društvu“ na Frdeniču poslalo se je v Ljubljano 13 K 43 stot.

Zadnje brzovjavne vesti.

Tolstoj umrl?

PETROGRAD 17. (ob 1.45 popoldn.). Iz Moskve poročajo, da je Tolstoj umrl. Iz Astapova ni nikakih vesti.

Loterijske številke, izžrebane dne 16. novembra:

Brno	5	25	64	85	74
Inomost	14	41	40	52	72

Kupujte „Tolstovrško slatino“!

OSKRBNIŠTVA

Posreduje pri nakupu in prodaji in zamenjavi realitet v mestu, na deželi, gospodarskih in gozdarskih, in :: pri posojilih na hipoteke. ::

Hiša z dvoriščem, hlevom, 6000 klt. zemljišča, prosta se, ali odda v najem. Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 1943

Išče se mala meblirana soba v bližini velike vojašnice pri taki slovenski družini za 1 decembra. Ponudbe pod „Balka“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 1944

Raznašalca (pol-težaka) za pisa niška dela išče tiskar F. Stehr. — Ulica G. opa 18, Trst. 1931

Čevljarski stroj tudi na roko se prodaja. Prodajalnica o. l. k. Piazza del Ospedale. 1945

Išče se pridne čevljarske delavce, ženske in moške. — Šancio, Šked nj 331. (1935)

Proda se hiša, 8 pr. storov in klet, 700 kva dratnih metrov zemlje, pripraven prostor za gostilno ali prodalno. O. na zmerne. — Obrniti se na Josipa Mačusa, Kronberg pri Gorici št. 98. 1899

Josip Trampuš Trst, ulica Industrijskega št. 3 (Sv. Jakob) priporoča svojo pekarstvo Večkrat na dan svež kruh. Zaloga moke vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. Jadrsko in bliskoti. 1928

Prodajalca pa irja, galanterije se takoj radi boleznih prodaja. Nizja najemnika centralna le. a. Via Molina ve to 70. Ziberna. (1893)

Odda se meblirana soba v ulici Barriera št. 22, IV., desno. 1899

Zemljišče na prodaj v Rojanu pri cesti nad cerkvijo v malih parcelah in po nizki ceni. (Denar za zidanje se tudi vdobi. Več se izve pri upravi „Edinosti“. 1842

Stara in dobrodoča velika restavracija v bližini kolodvora južne železnice v Trstu, se prodaja z vso opremo. V hiši, kjer je restavracija se morda dobi tudi v najem prvo nadstropje za hotel. Restavracija je razdeljena v dva dela: salon in predvorana, kjer se dobi vino in jedi po nižjih cenah. Dvorana je pripravljena za koncert. Pred restavracijo je veliki prostor za mize. Informacije daje upravitelj Inzeratnega oddelka „Edinosti“ pod št. 2117. 2117

Štiridesetleten mož z majhno kaviarico, diplomirani kemik in lekarnar, mrotilničar, bivši vladni uradnik, časnikar in pisatelj, zmožen vsakovrstnih poslov, pozna hrvaščino, italijanščino, nemščino, turščino in albanščino, najboljša spričevala in e nameruje se tukaj ali zunaj. Obrniti se na Inzeratni oddelk Edinosti. 200

Prisni, dober brinjavac se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1881

Francesco Gasparini

ODLIKOVANA DELAVNICA

za umetn. pohištvo

in okrašenje

Trst, ulica Giuseppe Gatteri 34

Krojačnica za civiliste in vojake.:

Franjo Polanec

v Trstu, via S. Giacomo (Corso) 6 II. n.

Priporoča se s avnem občinstvu in voj. a vu za v. akov. trna dela. Blago prve vrste, delo solidno, cene zmerne.

Prodajalna jestvin in kolonijalnega blaga

Ulderico Basso

Trst, ulica Žarneto 14

Blago vedno sveže in cene zmerne.

Spritzer wein

se imenuje belo štajersko vino, ki je edino pripravna pijača s mineralnimi vodami in sifonom. Prodajala tudi v buteljkah priporoča vino Opello iz Vise, Belo sladko iz Vise, istrsko in toran. Priporočam tudi svoj izbor desertnih in zdravilnih vin, r. l. likirje, šnape in sirupe. Zaloga „Asti spumanti“ po Kron 3 4. Sladki refek po K. v. Izbrano šganje po K. 2-40 buteljca poldrznega litra. Pre kupovalcem popust. — E. Jurcev, Acquadotto 9

Zdravilno pivo

dvojnega kvasa

založna marka „Sveti Štefan“

Glasoviti profesor zdravnik Karl von Nooden, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, izjavlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripomoček za želodčne bolezni in za nervozne osebe.

Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201. (B.)

VELIKA SKLADIŠČA

OGLJA in LESA

na debelo in drobno

PRAVE KONKURENČ. CENE

Signoria :: Montpreis

lastni pridelek

Trst, ulica Ugo Foscolo 33, Telefon 11-37

Prodajaln. ur in dragocenosti

G. BUCHER

(ex drug Dragotina Vekjeta)

Trst (nasproti prejšnje prodaj. D. Vekjet) Corso št. 36

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur. Kupuje in menja staro zlato in tudi srebro z novimi predmeti. — Sprejema naročbe in popravila vsakovrstne srebrnine, zlatanine, kakor tudi žepne ure. DELO SOLIDNO. CENE ZMERNE.

Otvoritev nove slovenske trgovine!

Čevljarska zadruga v Mirnu pri Gorici naznanja, da je otvorila v Trstu, v ulici Barriera veechia št. 38

prodajalno obuval

LASTNEGA PRIDELKA

Zadruga izdeluje vsakovrstna obuvala od najpreprostejšega do najfinjšega ter sprejema tudi poprave.

Priporočamo se torej slavnemu občinstvu, da se poslužuje vedno izdelkov naše zadruge, a bode najslavnemu občinstvu tudi prepričano, da se bo z našimi izdelki zelo zadovoljilo. Cene zelo nizke.

NAROČBE SE ZVRŠUJEJO TOČNO.

Zdravje in krepkost

se pridobi z uporabo

Francoskega žganja

„DIANA“

oživi oslabiljene mišice, omladi kožo,

... ohladi glavo, disinficira usta ...

CENE:

1 mala steklenica Kron —50

1 srednja stekl. Kron 1-20

1 velika steklen. Kron 2-40

Zamašek vsake steklenice

nosi vžgano to-le znamko.

Prodaja se v vseh trgovinah na drobno. Kjer bi se ne dobilo, naj se obrne na

„Diana“ izdelava franc. žganja, družba z o. z. na Dunaju I., Rockhgassee 6 j.